

מנהיג חרות בגין - אגרוף בפנים

אחד מראשי מפלגת העבודה, מיוזמי הצעת החוק לשינוי שיטת הבחירות, נשא השבוע הרצאה ארוכה ומפורטת, בה התרכז בהסברת הנימוק החיובי העיקרי, לדעתו, בשיטת הבחירות החדשה: האפשרות שהיא תאחד את האופוזיציה, ותציב אלטרנטיבה למערך. כאשר סיים האיש את נאומו הנלהב, הובע בפניו החשש כי הצעת החוק החדשה, תגרום בדיוק למצב הפוך, לפי הסימונים שהתגלו השבוע: היא תפלו את האופוזיציה, תפרק את גח"ל, ותהרוס כל אפשרות ליצירת אלטרנטיבה. מבלי לחשוב פעמיים, הגיב על כך המצדד הקנאי בהגברת סיכוויה של האופוזיציה להגיע לשלטון: „אם זה יביא לפירוק גח"ל — אז זה בטח טוב!“

הסיפור יכול היה להשמע כבדיחה, לולא אירע במציאות. הוא לא היה הבדיחה המציאותית היחידה, שנוצרה כחיים הפוליטיים בישראל לאחרונה. הצעת החוק לשינוי שיטת הבחירות הקיימת בישראל והחלפתה בשיטת בחירות איזורית — שהועברה לפני שבועיים עליידי הכנסת לעיבוד ראשוני בוועדה — הולידה שפע של מצבים אבסורדיים, תמוהים עד לגיחוק, שאינם מתישבים עם ההגיון הבריא, עד שכל הפרשה איימה להפוך לבדיחה אחת גדולה. אפשר היה לצחוק, לולא איימה בדיחה זאת על קיומה של האופוזיציה, הטוענת לתואר האלטרנטיבה.

הכלכלית שעליה היא נשענת, גדולים משל המפלגה הליברלית השותפת בגח"ל. זכות הקיום היחידה שנתורה עוד למפלגה הליברלית, היתה אפשרותה לייצג אינטרסים של גורמים כלכליים שונים — תעשיינים, בעלי-הון, סוחרים, אנשי היוזמה הפרטית ובעלי-מלאכה עצמאיים. האבסורד היה טמון בכך שהמפלגה יכלה להיטיב לשמור על עניינים של חוגים ושכבות אלה רק כשהשתלבה בצורה זו או אחרת במערך השלטוני. הצטרפותה לגוש פוליטי אחד עם תנועת החירות, שדנה אותה למעשה למעמד אופוזיציוני כמעט נצחי במציאות הפוליטית של ישראל, שללה במפלגה הליברלית את ההצדקה היחידה לקיומה העצמאי.

פסק-דין מוות

ציבורי

היה הרקע הכללי למשבר שנוצר השבוע בחוככי גח"ל. למעשה לא נולד המשבר של ההצבעה בכנסת לפני שבועיים. הוא נוצר עם פרישתה של גח"ל ממשלת הליכוד. הליברלים נאנסו, בניגוד מפורש לרצונם ולאינטרסים שלהם. לפרוש מהממד שלה. כבר אז נדמה היה שהיציאה מה-ממשלה, על רקע של כניעה כביכול לתוכנית רוג'רס, עלולה לפרק את ה-שותפות בגח"ל. לליברלים לא היה כל עניין לפרוש על רקע פוליטי. האינטרסים הכלכליים של החוגים שייצגו, חייבו את הישארותם בממשלה. הם קיבלו את גזירת הפרישה, כתופעה זמנית וחלפת.

אולם ככל שהתמשכה הישיבה באופור-זיכיה, גבר תסכולם של השותפים הליברלים. במיוחד על רקע אישי. אחרי מותו של יוסף ספיר, נותרה המפלגה הליברלית למעשה ללא מנהיגות פוליטית. הטרור המנהיג אותה ליום מורכבת משלוש דמויות חיוורת, שספק אם אפילו אחת מהן תצליח להבחר אם תתייצב באזור בחירה כלשהו בבחירות איזוריות-אישיות. מנהיג המפלגה המוכתר הוא הד"ר אלימלך רימלט, מורה רמת-גני גינצי

במדינה

העם

הפתרון

הסופי

מצבה הבטחוני של ישראל חמור מאוד. חמור כפי שהיה לפני 25 שנה. מה שמסכן את בטחון המדינה אינם כוחותיהם המזויני-נים של צבאות ערב. גם לא ארגוני ה-פידאיון הפלסטינים. אפילו לא הכוחות ה-מסולקים של ברית-המועצות.

כמה מאות משפחות מרוניטיות, שבניהם הם אזרחים נאמנים של מדינת ישראל, אשר גורשו מכפריהם בגבול לבנון אחרי שקיבלו שם בצהלה את חיילי צה"ל ב-מלחמת העצמאות, הם המסכנים את בטחון המדינה.

הרמטכ"ל, רביאלוף דוד („דוד“) אלעזר, פסק כך, בעקבות חקירה שערכו קצינים בכירים בצה"ל. אם יוחזרו המשפחות ה-מרוניטיות לאיקרית ובירעם, מהם גורשו בדרכי מירמה וכחש, קבעו הרמטכ"ל ו-קציניו, יסכן הדבר את בטחון המדינה. ולא יעזרו כל הפאנטומים וכל הסיוע ה-צבאי האדיר של ארצות-הברית.

ממשלת ישראל סמכה ידה על קביעה בטחונית חמורה זו. מלבד ארבעה שרים — ויקטור שם-טוב, יגאל אלון, משה קול ונתן פלד — הצביעו השבוע כל שרי ממשלת ישראל בעד ההחלטה שלא ל-התיר לעקרוי בירעם ואיקרית לשוב ל-כפריהם. אפילו מבלי לקבל חזרה את אדמותיהם.

גולדה, כך נמסר, תודיע לנציגי התוש-בים המבקשים לחזור, כי זהו הפתרון ה-סופי.

ממשלת ישראל עמדה לא מכבר בסכנת התפטרות סביב הבעיה מיהו יהודי? אחרי החלטתה השבוע, על הפתרון הסופי ל-פליטי איקרית ובירעם, ראוי שהממשלה תברר לעצמה גם את הבעיה: מיהו אדם?

ההסתדרות

מלחמת

השוורים

„מזה כמה שנים פוקד את ההסתדרות תהליך שאני חרד לו. במקום לשים את הדגש על בנין המשק ופיתוחו, שמה ה-הסתדרות את הדגש על זכויות העובדים ועל חלוקת ההכנסות בלבד.“

הדברים לא הושמעו עליידי נשיא הת-אחדות בעלי התעשייה. לא נשא אותם בעל הון ריאקציוני. האיש שהצהיר הצגה

מוזכיר חברת העובדים אשר ידליון
דו"קרב מילולי

מהפכנית זו. שכפרה במהותה היסודית של הסתדרות העובדים כמייצגת האינטרסים של הפועלים במדינה, היה מוזכר חברת העובדים ההסתדרותית, מראשי המערך, אשר ידליון. היתה זו פתיחה של דו"קרב מילולי משעשע בין מוזכ"ל ההסתדרות יצחק בן-אהרון לבין מוזכ"ל חברת העוב-דים, שלכאורה כסוף לו.

כולם עושים קאריירה. „שאלת מו-סר העבודה מתעוררת רק אצל רכושנים, מוכרים של חברות העובדים ומנהלים ש-לא עבדו מימיהם.“ הגיב בן-אהרון בחרי-פות ובלהט האופייניים לו, על הצהרתו של (המשך בעמוד 18)

הצהלה והחרדה

(המשך מעמוד 13)

תה כרוחה לנמרי: ההשתמש בי-הגיון, וההגיון אומר: יש למצרים מה להציע לאמריקה, תמורת הסדר שיחזור את השטחים הכבו-שים למצרים.

מיקלחת קרה

העיתוי של ההפיכה האנטי-סוביי-טית — דווקא בימי מערכת-הבחירות באמריקה — אינו מצביע על הידברות מוק-דמת הדוקה עם ממשלת וושינגטון. (אלא אם כן מבקש ניכסון לנצל את הדבר כהי-שג של מדיניותו, במאבק על הקולות היהו-דיים.)

אולם נראה כי התוויה המצרית כבר הת-חילה. נשכחו הדברים שאמר אל-סאדאת על העצ היהודי בעת תפילתו במיסגד. דו-בר ממשלת מצרים השמיע לפתע הצהרה מרחיקת-לכת למען שלום עם ישראל.

נשיא ארצות-הברית
הצהרה מרחיקת-לכת

ממשלה אחרת היתה קופצת מרוב שימ-חה, פותחת מייד ביוזמה קדחתנית לפתיחת שערי המשאומתן. אולם תגובת „החוגים המדיניים“ המפורסמים (דובר מירשד-החוק) היתה, הפוכה: מיקלחת קרה בצורת הודעה שההכרזה המצרית אינה מחדשת דבר, שווה „מיתקפה מדינית.“

צרכת אס' 2?

קנביא היה מעוז השבוע לנחש איך יתפתחו הדברים. עוד יש באמתחתה של גולדה מאיר תחבולות רבות כדי לסכל „שלום כפוי“, או כל שלום אחר שיכריח אותה לסגת מן השטחים שהיא רוצה לספח. אולם החת מהשבוע קיימת ה-אפשרות הברורה שיקרה ביחסי ישראל-אמריקה מה שקרה ליחסי ישראל-צרפת, כתום מילחמת אל-ג'יריה.

דבר אחד בטוח: במכה אחת החזיר אל-סאדאת למצרים את חופש-התמרון הבינ-לאומי, שהיה נחלת עבד-אל-נאצר בימי וזחרו. בניגוד לישראל, שנשארה תלויה בידידה אחת ויחידה, יכולה עתה מצרים לשחק על כל הקלפים, מתוך תיקוה שאר-צות-הברית, ברית-המועצות וצרפת תרקוד-נה לפי החליל הערבי, הדומה כלי-כך לצו-נור-ינסט.